

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ СТРАТЕГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ НАН УКРАЇНИ
КАФЕДРА ОПОДАТКУВАННЯ
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМ. С. КУЗНЕЦЯ**

**Моніторинг і коментарі
до нормативно-правових актів
у сфері оподаткування**

Січень, 2016 р.

Київ - Харків, 2016

1. СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ І АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ

1.3. Адміністрування податків

Про затвердження Порядку оформлення і подання скарг платниками податків та їх розгляду контролюючими органами. Наказ Міністерства фінансів від 21.10.2015 № 916. Набув чинності 12.01.2016 р. (Офіційний вісник України, 2016, № 2).

Коментар: Наказом скасовано попередню редакцію Порядку (затверджена наказом Міндоходів від 25.12.2013 р. № 848) та затверджено оновлений Порядок.

В оновленому Порядку враховано ліквідацію Міністерства доходів і зборів та надання статусу центрального органу виконавчої влади з питань податкової політики Фіскальній службі України, а також внесено ряд редакційних змін:

Попередня редакція	Нова редакція
IV. Оформлення скарги	
4.1. Скарга платника податку подається в письмовій формі та має включати таку інформацію: ... відомості про повідомлення чи неповідомлення відповідного органу доходів і зборів про подання скарги до органу доходів і зборів вищого рівня; ...	1. Скарга платника податків подається в письмовій формі та має включати таку інформацію: ... відомості щодо повідомлення контролюючого органу, рішення якого оскаржується, про подання скарги до контролюючого органу вищого рівня; ...
Аналогічний пункт відсутній	Скарги на рішення та на дії контролюючих органів викладаються та подаються окремо.
VI. Права особи, яка подала скаргу	
Аналогічний пункт відсутній	2. Платник податків має право заявити про намір брати участь у розгляді матеріалів скарги одночасно із поданням відповідної скарги

Таким чином, оновлений Порядок не суттєво змінює порядок оскарження, що діяв раніше

2. ОКРЕМІ ПОДАТКИ, ЗБОРИ І ПЛАТЕЖІ

2.2. Податок на доходи фізичних осіб

Про технічну помилку у п. 164.6 статті 164 Податкового кодексу України щодо формування бази оподаткування під час нарахування доходів у формі заробітної плати

Коментар: Починаючи з 01.01.2016 року в Законі України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 01.01.2016 року № 2464-17 виключено підпункти статей 4 та 8 щодо **утримання** із нарахованих доходів у формі заробітної плати працівнику-фізичній особі суми єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Тобто, при розрахунку податку на доходи фізичних осіб змінюється формула формування бази оподаткування під час нарахування доходів у формі заробітної плати. Замість той формули, що була

База ПДФО = НД(ЗП) – ЄСВ – ПСП(при наявності умов)

Виходячи з внесених змін треба застосовувати формулу

База ПДФО = НД(ЗП) – ПСП(при наявності умов)

У зв'язку з цим представляється необхідним внести зміни у п. 164.6 статті 164 Податкового кодексу України та виключити слова «на суму єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»

Наслідком цієї технічної помилки може бути невірний розрахунок ПДФО, що призведе до збільшення податкового навантаження для працівника, а для роботодавця – застосування штрафних санкцій.

2.3. Податок на додану вартість

1. Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до порядку надання послуг з харчування дітей у дошкільних, учнів у загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах, операції з надання яких звільняються від обкладення податком на додану вартість» від 18 січня 2016 року № 16

Коментар: Цією Постановою Кабінет Міністрів України вніс зміни до попередньої редакції Постанови від 2 лютого 2011 року № 116.

Основні зміни	Позитивні наслідки	Ризики (недоліки)
Змінено перелік осіб, які харчуються в закладах освіти за рахунок бюджетних коштів: – норма розповсюджується на учнів 1-4 класів з малозабезпечених сімей (раніше на всіх учнів 1-4 класів) – додано учнів з особливими освітніми потребами, які навчаються в спеціальних і інклюзивних класах	– зменшення витрат бюджету на фінансування харчування інших учнів – можливе збільшення надходжень ПДВ за рахунок сплати батьками сум ПДВ у вартості харчування учнів (з числа тих, харчування яких не буде фінансуватися з бюджету)	– збільшення витрат батьків інших учнів на харчування своїх дітей, в тому числі на сплату ПДВ в сумі вартості харчування дітей (з числа тих, харчування яких не буде фінансуватися з бюджету)
Інші категорії учнів можуть харчуватися за рахунок коштів місцевих бюджетів		– наявність необхідних вільних коштів у місцевому бюджеті - необхідність внесення змін до місцевих бюджетів для фінансування цього напрямку

Внесені зміни з одного боку мають зменшити витрати бюджету на фінансування харчування деяких учнів, а з іншого – збільшать витрати батьків, діти яких не мають право харчування за бюджетні кошти (що може призвести до збільшення сум ПДВ, які будуть сплачуватися батьками у вартості харчування дітей, які не будуть харчуватися за рахунок бюджетних коштів). Ця проблема може бути вирішена у випадку наявності у місцевих бюджетів вільних коштів на фінансування безкоштовного харчування всіх інших учнів.

2. Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку електронного адміністрування податку на додану вартість» від 30 грудня 2015 року № 1177 (чинний з 12 січня 2016 року)

Коментар: Даною Постановою Кабінет Міністрів України вніс зміни до попередньої редакції Постанови від 16 жовтня 2014 року №569

Внесені зміни стосуються приведення норм даної Постанови у відповідність до норм Податкового кодексу:

1. стосовно електронного адміністрування ПДВ сільськогосподарськими підприємствами;
2. стосовно порядку визначення суми, на яку платник ПДВ має право скласти податкову накладну.

Детальний коментар до можливих наслідків цих змін був наданий в моніторингу за грудень 2015 року при розгляді змін, які вносилися до Податкового кодексу України.

3. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість» від 28 січня 2016 року № 21

Коментар: Даним Наказом Міністерство фінансів України привело форму податкової декларації з податку на додану вартість у відповідність до норм Податкового кодексу України.

Основні зміни	Позитивні наслідки	Ризики (недоліки)
<p>Зменшено кількість реквізитів, в загальній частині декларації</p> <p>Операції, які оподатковуються за нульовою ставкою, поділені на два різні рядки:</p> <ul style="list-style-type: none"> – рядок 2 – «операції з вивезення товарів за межі митної території України» – рядок 3 – «інші операції, що оподатковуються за нульовою ставкою» 	<p>– зменшення часу на заповнення загальної частини декларації;</p> <p>– поєднання деяких показників в одному рядку декларації (операції, що не є об'єктом оподаткування або звільнені від оподаткування)</p>	<p>– можливі помилки платників податків при складанні декларації з-за відміни деяких рядків декларації</p> <p>– необхідність адаптації контролюючих органів до нової форми податкової декларації;</p> <p>– дані, які раніше вказувалися у другому розділі декларації («умовне постачання», «часткове використання в господарській діяльності») вказуються у першому розділі, тобто в податкових зобов'язаннях, а не податковому кредиті, що означає потенційне збільшення загальної суми податкових зобов'язань за підсумками звітного</p>
<p>В рядку 4 будуть відображатися операції згідно пп. 198.5 та 199.1 ПКУ (раніше відображались в 1.1. та 1.2.)</p>		
<p>В рядку 5 будуть разом відображатися операції, що не є об'єктом оподаткування та операції, які звільнено від оподаткування ПДВ</p>		
<p>В рядку 6 не передбачено підсумку податкових зобов'язань. В цьому рядку проставляються суми за послугами, отриманими від нерезидента</p>		
<p>Зменшено кількість рядків в другому та третьому розділі декларації:</p> <ul style="list-style-type: none"> – за тими товарами, послугами, необоротними активами, які фактично не використовуватимуться у оподаткованих ПДВ операціях в межах господарською діяльністю, або використовуються в них частково відобразатимуться у рядку 4 нової форми декларації (раніше відображались в другому розділі); 		

Основні зміни	Позитивні наслідки	Ризики (недоліки)
<p>оподатковуються ПДВ або звільнені від такого оподаткування;</p> <p>– з третього до другого розділу перенесено показник «від’ємне значення, що включається до складу податкового кредиту звітного (податкового) періоду»</p>		<p>(податкового) періоду та відповідне зменшення суми податкового кредиту, на яку платник податків міг зменшити свої податкові зобов’язання</p>
Розділ 4 виключено		
<p>З’явився новий додаток ДС10 «Розрахунок сум податку на додану вартість по операціях з сільськогосподарськими товарами/ послугами, що підлягають сплаті до державного бюджету та перерахуванню на спеціальний рахунок»</p> <p>Додаток передбачає розрахунок сум ПДВ за трьома категоріями с/г виробників по операціям:</p> <p>– з зерновими та технічними культурами;</p> <p>– з продукцією тваринництва, що підлягають сплаті до державного бюджету та перерахуванню на спеціальний рахунок.</p> <p>– з сільськогосподарськими товарами/послугами (крім операцій із зерновими та технічними культурами та операцій з продукцією тваринництва)</p>	<p>– додаток складається тільки платниками податків з кодом 0121-0123 (платники, які використовують спеціальний режим оподаткування ПДВ), 0130 (платники, які відповідають критеріям статті 209 Податкового кодексу України, але не обрали спеціальний режим оподаткування ПДВ)</p>	<p>– додаткові витрати часу для платників податків, які мають складати та подавати даний додаток</p>

Основним недоліком внесених змін є те, що декларація буде подаватися вже за січень 2016 року, що може спричинити виникнення помилок при її складанні, оскільки крім порядку складання декларації відсутні приклади її складання. Крім того порушуються норми пп. 46.6 Податкового кодексу, згідно з якими нові форми податкової декларації мають застосовуватися за період, наступний за періодом їх оприлюднення (тобто декларація за новою формою мала б подаватися за лютий 2016 року, а не за січень 2016 року).

Також до недоліків слід віднести доволі серйозне переформатування декларації, що безумовно потребує часу на пристосування платників податків та контролюючих органів до нової форми декларації (це може спричинити виникнення помилок при складанні декларації за перші звітні місяці).

Перевагою нової форми декларації є зменшення кількості рядків декларації, поєднання в одному рядку даних, які раніше наводилися в різних рядках.

2.7. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки:

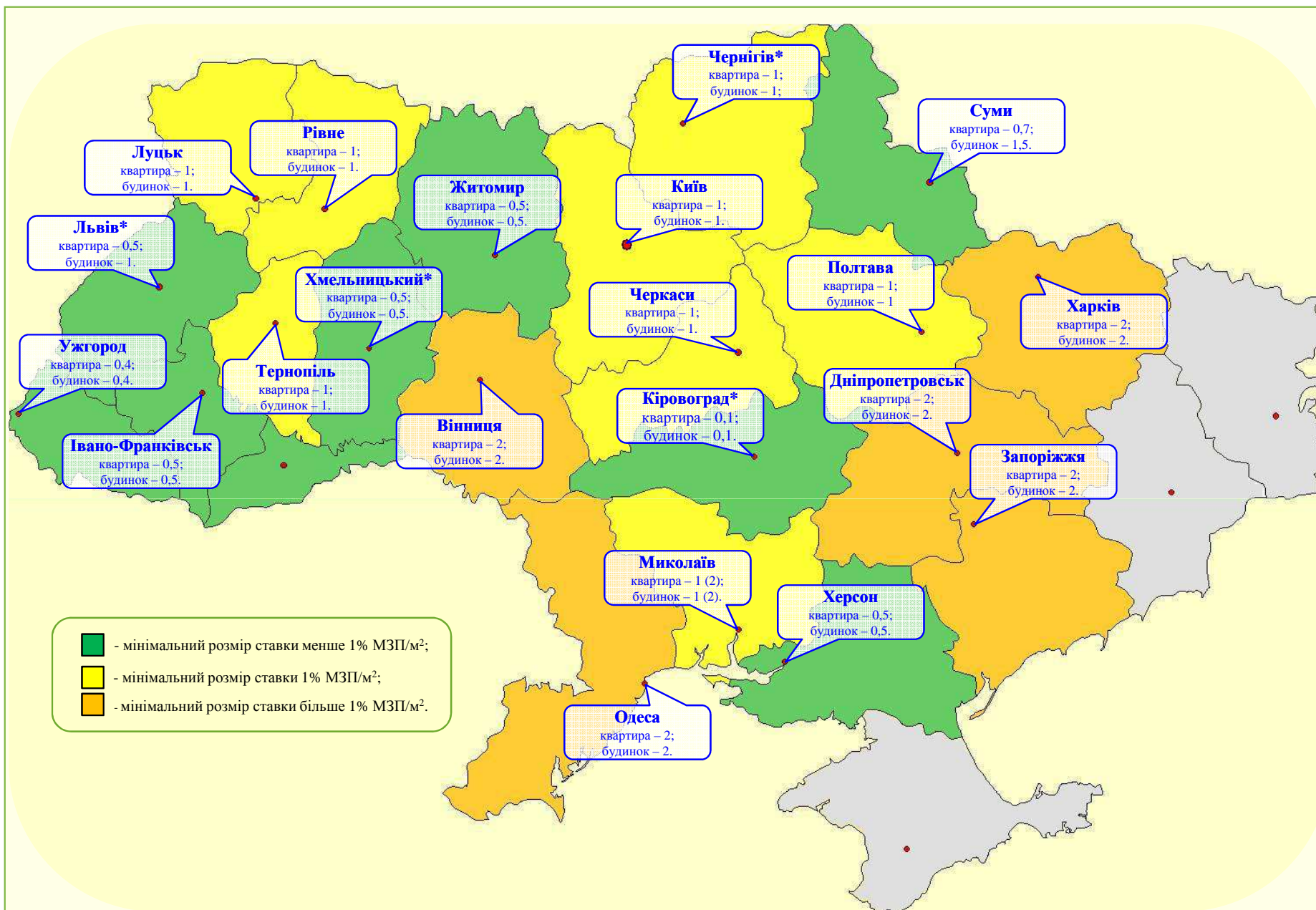
Законом №909-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році» від 24.12.2015 р. внесено зміни до порядку справляння податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (див. *Моніторинг за грудень 2015 р.*).

Базуючись на даних офіційних сайтів міських рад, станом на 1.02.2016 р. у переважній більшості обласних центрів України закріплено порядок справляння податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, який відповідає нормам ПКУ.

Варто відзначити наявність різних підходів до встановлення ставок податку (детально – на рис.). Розмір ставки варіюється від 0,1% МЗП за кв. метр (Кіровоград, Чернівці) до 2% (Вінниця, Запоріжжя, Одеса, Харків). В окремих містах встановлено диференційовані ставки. Так, у Миколаєві та Чернівцях ставка податку залежить від площі об'єкта нерухомості. Водночас, у Сумах використовується зональний коефіцієнт (від 0,8 до 1). Диференціацію ставок за типом нерухомості (квартира/будинок) реалізовано у Львові та Сумах: ставки податку для будинків у цих містах, в середньому, вдвічі більші ніж для квартир.

Починаючи з 2016 р. з тексту ПКУ виключено абз. 6 пп. 266.4.1 ст. 266, яким було передбачено можливість збільшувати граничну межу житлової нерухомості, на яку зменшується база оподаткування (розмір пільги) за рішенням місцевих рад. Водночас, у пп. 12.4.3 ПКУ до повноважень місцевих рад віднесено надання податкових пільг, які, з урахуванням пп. 12.3.7, не повинні мати індивідуальний характер. Таким чином, слід відзначити можливість неоднозначного трактування норм ПКУ, якими регулюється порядок справляння податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

У переважній більшості обласних центрів розмір пільги встановлено на рівні, визначеному у пп.266.4.1 ПКУ (табл. 1). Однак, в окремих Положеннях, розміщених на офіційних сайтах місцевих рад (Дніпропетровськ, Запоріжжя, Кіровоград, Миколаїв, Одеса, Рівне, Чернігів), розмір пільги перевищує визначений у ПКУ рівень.

Ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки в обласних центрах, % МЗП/кв. м

Розмір ставок та пільги з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки в обласних центрах (житлова нерухомість)

Обласні центри	Квартира		Будинок		Різні типи об'єктів	
	Пільга	Ставка	Пільга	Ставка	Пільга	Ставка
	кв. м.	% мзп/кв.м.	кв. м.	% мзп/кв.м.	кв. м.	% мзп/кв.м.
Вінниця	60	2	120	2	180	2
Луцьк	60	1	120	1	180	1
Дніпропетровськ	85*	2	200*	2	285*	2
Житомир	60	0,5	120	0,5	180	0,5
Ужгород	60	0,4	120	0,4	180	0,4
Запоріжжя	120*	2	250*	2	370*	2
Івано-Франківськ	60	0,5	120	0,5	180	0,5
Київ	60	1	120	1	180	1
Кіровоград	75*	0,1	150*	0,1	225*	0,1
Львів	60	0,5	120	1	180	0,5-1
Миколаїв	120*	1 (2)	250*	1 (2)	370*	1 (2)
Одеса	120*	2	250*	2	370*	2
Полтава	60	1	120	1	180	1
Рівне	70*	1	150*	1	220*	1
Суми	60	0,7	120	1,5	180	0,7-1,5
Тернопіль	60	1	120	1	180	1
Харків	60	2	120	2	180	2
Херсон	60	0,5	120	0,5	180	0,5
Хмельницький	60	0,5	120	0,5	180	0,5
Черкаси	60	1	120	1	180	1
Чернівці	60	1(0,1)	120	1(0,1)	180	1(0,1)
Чернігів	80*	1	150*	1	230*	1

* - 2015 р.

2.8. Транспортний податок;

Станом на 1 лютого 2016 року Міськими радами обласних центрів на офіційному сайті Державної фіскальної служби були оприлюднені наступні рішення відносно встановлення транспортного податку

Регіони	Об'єкт	Ставка	Нормативно-правовий акт
<u>Вінниця</u>	до 5 років і мають об'єм циліндрів двигуна понад 3000 куб.см	25 000 грн. за кожен легковий автомобіль	Рішення Вінницької міської ради 59 сесія 6 скликання від 23.01.2015 № 1984 Про встановлення місцевих податків і зборів та затвердження Порядків їх справляння
<u>Луцьк</u>	до 5 років і мають об'єм циліндрів двигуна понад 3000 куб.см	25 000 гривень за кожен легковий автомобіль	Рішення Луцької міської ради від 28.01.2015 № 69/м Про встановлення транспортного податку у м. Луцьк *
<u>Дніпропетровськ</u>	до 5 років і мають об'єм циліндрів двигуна понад 3000 куб.см	25 000 гривень за кожен легковий автомобіль	Рішення Дніпропетровської міської ради від 28 січня 2015 р. *
<u>Житомир</u>	до 5 років і мають об'єм циліндрів двигуна понад 3000 куб.см	25 000 гривень за кожен легковий автомобіль	Рішення Житомирської міської ради 47 сесії від 10.08.2015 Про затвердження місцевих податків та зборів*
<u>Ужгород</u>	легкові автомобілі, які використовувались до 5 років і мають об'єм циліндрів двигуна понад 3000 куб. см	у розмірі 25 000 гривень за кожен легковий автомобіль	Рішення Ужгородської міської ради XXVII сесія VI скликання від 09 липня 2015 року № 1747 Про справляння в м. Ужгород місцевих податків і зборів
<u>Запоріжжя</u>	не більше п'яти років (включно) та середньоринкова вартість яких становить понад 750 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року	у розмірі 25 000 гривень за кожен легковий автомобіль	Рішення Запорізької міської ради № 24 - 2016-01-16 "Про внесення змін до Положення про податок на майно (в частині транспортного податку), затвердженого рішенням Запорізької міської ради від 15.01.2015 №8»
<u>Івано-Франківськ</u>	використовувалися до 5 років і мають об'єм циліндрів двигуна понад 3000 куб. см.	25 000 гривень за кожен легковий автомобіль	Рішення Івано-Франківської міської ради від 19.02.2015р. №1642-52

Регіони	Об'єкт	Ставка	Нормативно-правовий акт
<u>Київ</u>	використовувалися до 5 років і мають об'єм циліндрів двигуна понад 3000 куб. см.	25 000 гривень за кожен легковий автомобіль	Рішення Київської міської ради від 23 червня 2011 року №242/5629(в редакції рішення Київської міської ради від 28.01.2015 року №58/923)
<u>Кіровоград</u>	використовувалися до 5 років і мають об'єм циліндрів двигуна понад 3000 куб. см.	25 000 гривень за кожен легковий автомобіль	Рішення Кіровоградської міської ради 46 сесії 6 скликання від 27.01.2015 р. № 3944 Про встановлення транспортного податку
<u>Львів</u>	використовувалися до 5 років і мають об'єм циліндрів двигуна понад 3000 куб. см.	у розмірі 25 000 гривень за кожен легковий автомобіль	Ухвала Львівської міської ради № 4263 від 19.01.2015 19-та сесія 6-го скликання Про затвердження Положення про транспортний податок
<u>Миколаїв</u>			
<u>Одеса</u>	не більше 5 років (включно) та середньоринкова вартість яких становить понад 750 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року	у розмірі 25 000 гривень за кожен легковий автомобіль	Рішення Одеської міської ради № 257-VII від 03.02.2016 р. Про внесення змін до рішення Одеської міської ради від 21.01.2015 року № 6257-VI «Про встановлення податку на майно в частині транспортного податку»
<u>Полтава</u>	які використовувалися до 5 років і мають об'єм циліндрів двигуна понад 3000 куб. см.	розмірі 25000 гривень за кожен легковий автомобіль	Рішення Полтавської міської ради п'ятдесятої сесії шостого скликання від 10 липня 2015 року Про встановлення місцевих податків і зборів
<u>Рівне</u>	використовувалися до 5 років і мають об'єм циліндрів двигуна понад 3 000 кубічних сантиметрів	рік у розмірі 25 000 гривень за кожен легковий автомобіль	Рішення Рівненської міської ради (51 сесія, 6 скликання) 18 червня 2015 року № 5253 Про встановлення податку на майно в частині транспортного податку
<u>Суми</u>	не більше 5 років (включно) та середньоринкова вартість яких становить понад 750 розмірів мінімальної заробітної плати,	рік у розмірі 25 000 гривень за кожен легковий автомобіль	Рішення Сумської міської ради vii скликання iii (позачергова) сесія від 13 січня 2016 року № 226 – мр про внесення змін до рішення сумської

Регіони	Об'єкт	Ставка	Нормативно-правовий акт
	встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року		міської ради від 08.07.2015 № 4558–мр «про встановлення транспортного податку»
<u>Тернопіль</u>	не більше 5 років (включно) та середньоринкова вартість яких становить понад 750 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року	рік у розмірі 25 000 гривень за кожен легковий автомобіль	Рішення Тернопільської міської ради від 26.01.2016 р. № 7/5/1 Про внесення змін в рішення Тернопільської міської ради від 30.06.2015р. №6/60/27 „Про місцеві податки і збори”
<u>Харків</u>	з року випуску яких минуло не більше п'яти років (включно) та середньоринкова вартість понад 750 розмірів мінімальної заробітної плати	рік у розмірі 25 000 гривень за кожен легковий автомобіль	Рішення Харківської міської ради 7 скликання "Про внесення змін до рішення 4 сесії Харківської міської ради 6 скликання від 12.01.2011 № 126/11"Про врегулювання питань справляння податків на території міста Харкова відповідно до норм Податкового кодексу України" від 13.01.2016 №112/16
<u>Херсон</u>	використовувалися до 5 років і мають об'єм циліндрів двигуна понад 3 000 кубічних сантиметрів	рік у розмірі 25 000 гривень за кожен легковий автомобіль	Рішення Новокаховської міської ради від 28.01.2015 №1893 "Про встановлення ставки транспортного податку"
<u>Хмельницький</u>	використовувалися до 5 років і мають об'єм циліндрів двигуна понад 3 000 кубічних сантиметрів	рік у розмірі 25 000 гривень за кожен легковий автомобіль	Рішення позачергової сорок сьомої сесії Хмельницької міської ради №2 від 21.01.2015 р. «Про встановлення місцевих податків і зборів в м.Хмельницькому та втрату чинності рішень міської ради» *
<u>Черкаси</u>	використовувалися до 5 років і мають об'єм циліндрів двигуна понад 3 000 кубічних сантиметрів	рік у розмірі 25 000 гривень за кожен легковий автомобіль	Рішенням Черкаської міської ради від 22 січня 2015 р. «Про затвердження Положень та ставок

Регіони	Об'єкт	Ставка	Нормативно-правовий акт
			місцевих податків і зборів на території міста Черкаси» *
<u>Чернівці</u>	використовувалися до 5 років і мають об'єм циліндрів двигуна понад 3 000 кубічних сантиметрів	рік у розмірі 25 000 гривень за кожен легковий автомобіль	Рішення Чернівецької міської ради (шістдесят п'ята сесія ві сликання) від 25.06.2015 р. N 1635 «Про справляння в місті Чернівцях місцевих податків і зборів, акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібної торгівлі підакцизних товарів та відміну раніше прийнятих рішень» *
<u>Чернігів</u>	використовувалися до 5 років і мають об'єм циліндрів двигуна понад 3 000 кубічних сантиметрів	рік у розмірі 25 000 гривень за кожен легковий автомобіль	Рішення Чернігівської міської ради від 27.01.2015 р. Про встановлення місцевих податків і затвердження їх ставок

* Ставки встановлені на сесіях Міських рад у 2015 році та на даний момент не оновлювались у відповідності до Податкового кодексу України. У такому випадку застосовуються ставки та порядок обкладання зазначеним податком, встановленими Податковим кодексом України.

2.9. Плата за землю

1. Ставки земельного податку за окремими регіонами

Для земельного податку характерним є різноманіття підходів до визначення ставок. В окремих регіонах країни ставки встановлюються в залежності від наявності права власності або права користування, форми власності (державна і комунальна або приватна, цільового призначення земельної ділянки, виду діяльності платника податків .

Адміністративний центр	Діапазон ставок (відсотки до нормативної грошової оцінки) в залежності від:				Дата та номер рішення (ухвали) міської ради
	Права на земельну ділянку	Форма власності на земельну діяльності	Цільового призначення земельної ділянки	Вид діяльності платника податку та призначення земельної ділянки	
Вінниця	0,03-12,0	0,03-12,0	0,03-12,0	x	від 23.01.2015 р. № 1984
Дніпропетровськ	0,01-3,0	0,01-3,0	0,01-3,0	x	від 5.07.2015 № 3/65
Житомир	громадяни міста (присадибні ділянки) – 0,03 %; інші платники (інші категорії земель) – 1,0 %				від 10.06.2015 № 932
Запоріжжя	x	x	0,03-3,0	x	від 30.06.2015 №6
Івано-Франківськ	0,03-1,0	x	0,03-1,0	x	від 28.01.2016 р. № 10
Київ	1,0-3,0	x	x	x	н.д.
Кіровоград	0,01-3,0	x	0,01-3,0	x	від 14.07.2015 № 4416
Луцьк	0,03-12	x	0,03-3,0	0,03-12,0	від 24.06.2015 № 75/9
Львів	x	x	0,03-1,0	x	від 29.01.2015 р. № 4330 зі змінами від 14.07.2015 № 4875
Миколаїв	1,0-3,0	x	x	x	н.д.
Одеса	x	1,0-3,0	x	x	н.д.
Полтава	1,2-4,0		0,06-6,0	x	від 10.07.2015 р.
Рівне	1,0-3,0	x	x	x	н.д.
Суми	x	x	x	0,03-5,0	н.д.

Адміністративний центр	Діапазон ставок (відсотки до нормативної грошової оцінки) в залежності від:				Дата та номер рішення (ухвали) міської ради
	Права на земельну ділянку	Форма власності на земельну ділянку	Цільового призначення земельної ділянки	Вид діяльності платника податку та призначення земельної ділянки	
Тернопіль	х	х	0,03-1,5	х	від 30.06.2015
Ужгород	0,5-3,0	х	х	х	н.д.
Харків	1,0-3,0	х	х	х	від 24.06.2015 № 1894/15
Херсон	х	х	х	0,1-3,0	н.д.
Хмельницький	х	х	0,03-1,0	х	від 27.01.2016 № 2
Черкаси	1,0-3,0	х	х	х	н.д.
Чернівці	х	х	0,03-7,5	х	від 25.06.2015 №1635
Чернігів	х	х	0,25-3,0	х	від 30.01.2015 р.

Аналіз затверджених ставок земельного податку за окремими регіонами показує орієнтацію міських рад на використання регуляторного потенціалу цього податку.

2. Лист ДФС України від 19.01.2016 №1656/7/99-99-17-04-02-16 "Про зміни до Податкового кодексу України та індексацію нормативної грошової оцінки земель"

Коментар: Державна фіскальна служба України повідомляє, що Законом України від 24 грудня 2015 року № 909-VIII "Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році" **внесено зміни, зокрема в частині плати за землю, а саме:**

- 1) ставка податку за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено, встановлюється у розмірі **не більше 3%** від їх нормативної грошової оцінки, а для сільськогосподарських угідь та земель загального користування – **не більше 1%** від їх нормативної грошової оцінки;
- 2) рішення про встановлення місцевих податків та зборів офіційно оприлюднюється відповідним органом місцевого самоврядування **до 15 липня року**, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування встановлюваних місцевих податків та зборів або змін (плановий період). В

іншому разі норми відповідних рішень застосовуються не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим періодом;

3) якщо сільська, селищна, міська рада або рада об'єднаних територіальних громад не прийняла рішення про встановлення відповідних місцевих податків і зборів, такі податки до прийняття рішення справляються із застосуванням їх мінімальних ставок, а плата за землю справляється із застосуванням ставок, **які діяли до 31 грудня року**, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування плати за землю;

4) **не дозволяється встановлювати індивідуальні пільгові ставки** місцевих податків та зборів для окремих юридичних осіб та фізосіб - підприємців і фізичних осіб або звільняти їх від сплати таких податків та зборів;

5) щодо справляння орендної плати за земельні ділянки, то підставою для нарахування орендної плати за земельну ділянку є договір оренди такої земельної ділянки. Розмір орендної плати встановлюється у договорі оренди, але річна сума платежу:

а) **не може бути меншою 3%** нормативної грошової оцінки;

б) **не може перевищувати 12%** нормативної грошової оцінки;

в) **може перевищувати граничний розмір орендної плати 12%** у разі визначення орендаря на конкурентних засадах.

6) **Коефіцієнт індексації нормативної грошової оцінки земель**, на який індексується нормативна грошова оцінка земель населених пунктів та інших земель несільськогосподарського призначення, **станом на 1 січня 2016 року становить 1,433**. Значення коефіцієнта індексації нормативної грошової оцінки сільськогосподарських угідь (ріллі, багаторічних насаджень, сіножатей, пасовищ та перелогів) за 2015 рік становить 1,2, а для земель населених пунктів та інших земель несільськогосподарського призначення становить 1,433;

7) **необхідно подати до 20 лютого податкові декларації** сум земельного податку і орендної плати за землі державної та комунальної власності на 2016 рік з урахуванням змінених коефіцієнтів індексації, уточненої на 1 січня 2016 року грошової оцінки земель.

2.10. Єдиний податок

1. Лист ДФС «Про окремі зміни у законодавстві щодо спрощеної системи оподаткування» від 18.01.2016 №1527/7/99-99-17-02-02-17.

Коментар: внесені зміни до Податкового кодексу в межах спрощеної системи оподаткування викликали у платників податків немало запитань одним з основних є: чи можуть спрощенці, що перевищили обсяг доходу 5 млн. грн. у 2015 році застосовувати в 2016 році спрощену систему оподаткування? Органи ДФС у своєму листі №1527/7/99-99-17-02-02-17 дали роз'яснення щодо цього питання, в якому зазначають, що платник єдиного податку 3 групи, які в 2015 році отримали доходи понад 5 млн. грн., але не перевищили обсяг доходу 20 млн. грн., не втрачають право на застосування спрощеної системи оподаткування в 2016 році.

Така позиція є логічною та закономірною, адже у 2015 році діяло обмеження щодо застосування 3 групи спрощеної системи оподаткування 20 млн. грн.

2. Єдиний податок в окремих регіонах України

Відповідно до рішень місцевих рад обласних центрів на території України станом на 01.02.2016 року діють такі ставки єдиного податку для 1-2 груп щодо окремих видів діяльності:

№	Види діяльності	Вінниця	Дніпропетровськ	Київ	Запоріжжя	Житомир	Івано-Франківськ	Кіровоград	Луцьк	Львів	Миколаїв	Одеса	Полтава	Рівне	Суми	Тернопіль	Ужгород	Харків	Херсон	Хмельницький	Черкаси	Чернівці	Чернічів	Середнє значення ставки податку за видами діяльності	
		10	10	10	10	10	7	8	7-10	7-10	9	2-10**	10	5-10	5-10	10	10	5-10	9-10	10	10	10	5-10		8,8
1.	Перша група (послуги)	10	10	10	10	10	7	8	7-10	7-10	9	2-10**	10	5-10	5-10	10	10	5-10	9-10	10	10	10	5-10	8,8	
2.	Друга група																								
2.1	Ресторанне господарство	20	20	20	20	20	20	20	18	20	18	20	20	20	20	20	20	20	15	20	20	20	20	20	19,6
2.2	Виготовлення взуття за індивідуальним замовленням	20	20	20	15	20	20	20	20	15	18	20	20	15	18	20	15	20	15	20	20	15	20	20	18,5
2.3	Послуги з ремонту взуття	20	15	20	15	20	20	15	20	10	18	20	20	6	18	20	15	20	15	20	20	15	20	20	17,4
2.4	Виготовлення швейних виробів за індивідуальним замовленням	20	20	20	15	20	20	20	20	15	18	20	20	15	18	20	15	20	15	20	20	15	20	20	18,5
2.5	Виготовлення виробів із шкіри за індивідуальним замовленням	20	20	20	20	20	20	20	20	15	18	20	20	20	18	20	15	20	15	20	20	15	20	20	18,9
2.6	Виготовлення виробів з хутра за індивідуальним замовленням	20	20	20	15	20	20	20	20	15	18	20	20	20	18	20	15	20	20	20	20	15	20	20	18,9

№	Види діяльності	Рівні																				Середнє значення ставки податку за видами діяльності		
		Вінниця	Дніпропетровськ	Київ	Запоріжжя	Житомир	Івано-Франківськ	Кіровоград	Луцьк	Львів	Миколаїв	Одеса	Полтава	Рівне	Суми	Тернопіль	Ужгород	Харків	Херсон	Хмельницький	Черкаси		Чернівці	Чернічів
2.7	Виготовлення спіднього одягу за індивідуальним замовленням	20	20	20	15	20	20	20	20	15	18	20	20	15	18	20	15	20	15	20	20	15	20	18,5
2.8	Виготовлення текстильних виробів та текстильної галантереї за індивідуальним замовленням	20	20	20	20	20	20	20	15	15	18	20	20	15	18	20	15	20	15	20	20	15	20	18,5
2.9	Виготовлення головних уборів за індивідуальним замовленням	20	20	20	15	20	20	20	20	15	18	20	20	15	18	20	15	20	15	20	20	15	20	18,5
2.10	Додаткові послуги до виготовлення виробів за індивідуальним замовленням	20	20	20	20	20	20	20	20	15	18	20	20	15	18	20	15	20	15	20	20	15	20	18,7
2.11	Послуги з ремонту одягу та побутових текстильних виробів	20	15	20	15	20	20	15	20	15	18	20	20	15	18	20	20	20	15	20	20	15	20	18,2

№	Види діяльності	Рівні																				Середнє значення ставки податку за видами діяльності		
		Вінниця	Дніпропетровськ	Київ	Запоріжжя	Житомир	Івано-Франківськ	Кіровоград	Луцьк	Львів	Миколаїв	Одеса	Полтава	Рівне	Суми	Тернопіль	Ужгород	Харків	Херсон	Хмельницький	Черкаси		Чернівці	Чернічів
2.12	Виготовлення та в'язання трикотажних виробів за індивідуальним замовленням	20	20	20	15	20	15	20	20	15	18	20	20	15	18	20	20	20	15	20	20	15	20	18,5
2.13	Послуги з ремонту трикотажних виробів	20	15	20	15	20	15	15	20	15	18	20	20	15	18	20	20	10	15	20	20	15	20	17,5
2.14	Виготовлення килимів та килимових виробів за індивідуальним замовленням	20	20	20	20	20	15	20	20	15	18	20	20	20	18	20	20	20	15	20	20	20	20	19,1
2.15	Послуги з ремонту та реставрації килимів та килимових виробів	20	20	20	20	20	15	15	20	15	18	20	20	20	18	20	20	20	20	20	20	20	20	19,1
2.16	Виготовлення шкіряних галантерейних та дорожніх виробів за індивідуальним замовленням	20	20	20	20	20	15	20	20	15	18	20	20	20	18	20	20	10	20	20	20	20	20	18,9

№	Види діяльності	Рівні																			Середнє значення ставки податку за видами діяльності			
		Вінниця	Дніпропетровськ	Київ	Запоріжжя	Житомир	Івано-Франківськ	Кіровоград	Луцьк	Львів	Миколаїв	Одеса	Полтава	Рівне	Суми	Тернопіль	Ужгород	Харків	Херсон	Хмельницький		Черкаси	Чернівці	Чернічів
2.17	Послуги з ремонту шкіряних галантерейних та дорожніх виробів	20	15	20	20	20	15	15	20	15	18	20	20	20	18	20	20	10	20	20	20	20	20	18,5
2.18	Виготовлення меблів за індивідуальним замовленням	20	20	20	20	20	15	20	20	15	18	20	20	20	18	20	20	20	20	20	20	15	20	19,1
2.19	Послуги з ремонту, реставрації та поновлення меблів	20	15	20	20	20	15	15	20	15	18	20	20	20	18	20	20	20	20	20	20	15	20	18,7
2.20	Виготовлення теслярських та столярних виробів за індивідуальним замовленням	20	20	20	15	20	15	20	20	15	18	20	20	20	18	20	20	20	20	20	20	15	20	18,9
2.21	Технічне обслуговування та ремонт автомобілів, мотоциклів, моторолерів і мопедів за індивідуальним замовленням	20	20	20	20	20	15	20	20	15	18	20	20	20	18	20	20	20	20	20	20	20	20	19,4

№	Види діяльності	Рівні																			Середнє значення ставки податку за видами діяльності			
		Вінниця	Дніпропетровськ	Київ	Запоріжжя	Житомир	Івано-Франківськ	Кіровоград	Луцьк	Львів	Миколаїв	Одеса	Полтава	Рівне	Суми	Тернопіль	Ужгород	Харків	Херсон	Хмельницький		Черкаси	Чернівці	Чернічів
2.22	Послуги з ремонту радіотелевізійної та іншої аудіо- та відеоапаратури	20	15	20	20	20	15	15	20	10	18	20	20	20	15	20	20	10	20	20	20	15	20	17,9
2.23	Послуги з ремонту електропобутової техніки та інших побутових приладів	20	15	20	20	20	15	15	20	15	18	20	20	20	18	20	20	20	20	20	20	15	20	18,7
2.24	Послуги з ремонту годинників	20	15	20	15	20	15	20	20	10	18	20	20	5	10	20	20	10	20	20	20	15	20	17,0
2.25	Послуги з ремонту велосипедів	20	20	20	15	20	15	20	20	15	18	20	20	7	15	20	20	10	20	20	20	15	20	17,7
2.26	Послуги з технічного обслуговування і ремонту музичних інструментів	20	20	20	15	20	15	20	20	15	18	20	20	7	18	20	20	10	20	20	20	15	20	17,9
2.27	Виготовлення металовиробів за індивідуальним замовленням	20	20	20	20	20	15	20	20	15	18	20	20	20	18	20	20	20	20	20	20	15	20	19,1

№	Види діяльності	Рівні																				Середнє значення ставки податку за видами діяльності		
		Вінниця	Дніпропетровськ	Київ	Запоріжжя	Житомир	Івано-Франківськ	Кіровоград	Луцьк	Львів	Миколаїв	Одеса	Полтава	Рівне	Суми	Тернопіль	Ужгород	Харків	Херсон	Хмельницький	Черкаси		Чернівці	Чернічів
2.28	Послуги з ремонту інших предметів особистого користування, домашнього вжитку та металовиробів	15	15	20	20	20	15	15	20	15	18	20	20	20	18	20	20	10	20	20	20	15	20	18,0
2.29	Виготовлення ювелірних виробів за індивідуальним замовленням	20	20	20	20	20	15	20	20	15	18	20	20	20	18	20	20	20	20	20	20	15	20	19,1
2.30	Послуги з ремонту ювелірних виробів	20	20	20	20	20	15	20	20	15	18	20	20	20	18	20	20	20	20	20	20	15	20	19,1
2.31	Прокат речей особистого користування та побутових товарів	20	15	20	15	20	15	20	20	15	18	20	20	20	18	20	20	20	20	20	20	20	20	18,9
2.32	Послуги з виконання фоторобіт	20	20	20	15	20	20	20	20	15	18	20	20	20	15	20	20	20	15	20	20	20	20	19,0
2.33	Послуги з оброблення плівок	20	20	20	15	20	20	20	20	15	18	20	20	20	15	20	20	20	15	20	20	20	20	19,0

№	Види діяльності	Середнє значення ставок податку за видами діяльності																						
		Вінниця	Дніпропетровськ	Київ	Запоріжжя	Житомир	Івано-Франківськ	Кіровоград	Луцьк	Львів	Миколаїв	Одеса	Полтава	Рівне	Суми	Тернопіль	Ужгород	Харків	Херсон	Хмельницький	Черкаси	Чернівці	Чернічів	
2.34	Послуги з прання, оброблення білизни та інших текстильних виробів	20	20	20	15	20	15	20	20	15	18	20	20	20	18	20	20	10	20	20	20	20	20	18,7
2.35	Послуги з чищення та фарбування текстильних, трикотажних і хутрових виробів	20	20	20	20	20	15	20	20	15	18	20	20	20	18	20	20	10	20	20	20	20	20	18,9
2.36	Вичинка хутрових шкур за індивідуальним замовленням	20	20	20	20	20	15	20	20	15	18	20	20	20	18	20	20	20	20	20	20	20	20	19,4
2.37	Послуги перукарень	20	20	20	15	20	15	20	20	15	18	20	20	20	18	20	20	20	18	20	20	20	20	19,0
2.38	Ритуальні послуги	20	20	20	20	20	15	20	20	15	18	20	20	20	18	20	10	20	20	20	20	20	20	18,9
2.39	Послуги, пов'язані з сільським та лісовим господарством	20	20	20	15	20	15	20	20	15	18	20	20	20	10	20	20	20	20	20	20	15	20	18,5
2.40	Послуги домашньої прислуги	20	20	20	20	20	15	20	20	15	18	20	20	10	15	20	15	10	15	20	20	15	20	17,6

№	Види діяльності	Вінниця	Дніпропетровськ	Київ	Запоріжжя	Житомир	Івано-Франківськ	Кіровоград	Луцьк	Львів	Миколаїв	Одеса	Полтава	Рівне	Суми	Тернопіль	Ужгород	Харків	Херсон	Хмельницький	Черкаси	Чернівці	Чернічів	Середнє значення ставки податку за видами діяльності
		20	20	20	20	20	15	20	20	15	18	20	20	10	15	20	15	10	15	20	20	15	20	
2.40	Послуги домашньої прислуги	20	20	20	20	20	15	20	20	15	18	20	20	10	15	20	15	10	15	20	20	15	20	17,6
2.41	Послуги, пов'язані з очищенням та прибиранням приміщень за індивідуальним замовленням	20	20	20	20	20	15	20	20	15	18	20	20	15	18	20	15	20	15	20	20	15	20	18,5
Середнє значення ставки податку за обласними центрами		19,9	18,8	20	17,7	20	16,6	18,9	19,8	14,8	18	20	20	17,2	17,3	20	18,4	17,3	17,9	20	20	16,7	20	

*для інвалідів 1 та 2 групи, учасників війни та учасників бойових дій, які здійснюють виключно роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках встановлюється ставка 2 %.

Таким чином, мінімальна ставка для 1 групи платників єдиного податку діє у м. Одеса та складає 2 % від мінімальної заробітної плати установленої на 1 січня поточного року (для 2016 року 27,6 грн.). В середньому за обласними центрами ставка єдиного податку для 1 групи становить 8,9 % від мінімальної заробітної плати установленої на 1 січня поточного року (для 2016 року 122,6 грн.). За

проаналізованими видами діяльності для 2 групи платників податків найнижча ставка діє для послуг з ремонту годинників 16,8 % від мінімальної заробітної плати утановленої на 1 січня поточного року (для 2016 року 231,5 грн.). У розрізі обласних центрів мінімальна податкова ставка з єдиного податку за середнім значенням для платників 2 групи характерна для міста Львів та складає 14,6 % від мінімальної заробітної плати утановленої на 1 січня поточного року (для 2016 року 201,19 грн.).

2.11. Збір за місця для паркування транспортних засобів

Інформація щодо ставок збору які повинні застосовуватися під час розрахунку податкового зобов'язання у 2016 календарному році в окремих регіонах України приведено у таблиці.

Місто	Ставка збору (відсоток від мін.з.п на початок року за м.кв.)	Реквізити рішення про встановлення (дата/номер)
м. Вінниця	0,10% - 0,15%	від 23.01.2015 № 1984 від 29.01.2016 № 90
м. Дніпропетровськ	0,03%- 0,15%	від 27.12.10 №5/6
м. Запоріжжя	0,03% - 0,15%	від 26.01.2011 №14
м.Івано-Франківськ	0,03%	від 27.01.2011р. №22-V
м. Київ	0,03% - 0,05%	від 28.01.2015 №58/923
м. Кіровоград	0,05%	від 27.01.2015р. №3946
м. Луцьк	0,03%	від 02.07.2013 № 42/108
м. Миколаїв	0,03%	від 07.07.2011 № 7/3
м. Полтава	0,04%	Від 01.02.2011р. №58
м. Тернопіль	0,03%	Від 14.05.2015 №12 (1785)
М. Одеса	1 зона – 0,06% 2 зона – 0,04% 3 зона – 0,12%	Від 10.09.2015 № 7039-VI
Житомир	0,03%	Від 20.08.2015 №932
Суми	0,03%	Від 26.01.2011 №212-МР
Львів	1 зона – 0,05% 2 зона – 0,03%	Від 27.10.2011 №120
Рівне	0,03%	Від 17.03.2011 №316

Місто	Ставка збору (відсоток від мін.з.п на початок року за м.кв.)	Реквізити рішення про встановлення (дата/номер)
Харків	0,03%	Від 21.01.2015 № 1793/15
Херсон	0,03%	від 24.06.2011 № 269
Хмельницький	0,03%	№2 від 21.01.2015 р.
Черкаси	0,15%	Від 01.01.2016
Чернігів	0,03%	Від 24 червня 2011 року
Чернівці	0,03%	Від 25.06.2015 №1635
Ужгород	0.03%	Від 16.01.2015 №1618

Відповідно до статті 8 Закону України "Про Державний бюджет України на 2016 рік" в бюджеті на 2016 рік розмір мінімальної заробітної плати 31 січня 2016 року становить 1378,00 гривень.

Таким чином розрахунок збору буде мати наступний вигляд:

мінімальна сума	-	$1378,00 \times 0,03\% = 0,4134$ грн. за кв.м.
максимальна сума	-	$1378,00 \times 0,15\% = 2,067$ грн. за кв.м.

2.12. Туристичний збір

Аналіз рішень міських рад обласних центрів України свідчить про наявність уніфікованого підходу щодо ставок туристичного збору. Розмір ставок у всіх обласних центрах України встановлено на рівні, передбаченому Податковим кодексом України – 1 процент від бази оподаткування. Разом з тим існують деякі відмінності щодо визначення бази для нарахування збору:

- в деяких випадках формулювання бази не згадує про необхідність виключення ПДВ з вартості проживання (м. Житомир, Запоріжжя, Кіровоград, Львів, Миколаїв, Одеса, Полтава, Суми, Тернопіль, Харків, Херсон, Хмельницький, Черкаси, Чернівці, Чернігів, Ужгород);
- формулювання бази для нарахування збору різняться редакційно.

Аналіз інформації, представленої на офіційному сайті Державної фіскальної служби України, показав, що не всі Міські ради надали для оприлюднення Рішення сесій відносно встановлення місцевих податків та зборів. Окрім того, слід зауважити, що Міські ради не регулярно оновлюють інформацію щодо ухвалених Рішень відносно місцевих податків та зборів.

4. ДОВІДКОВА ІНФОРМАЦІЯ

Індекс інфляції

За даними Державної служби статистики України, у січні 2016 р. відбулося незначне збільшення темпів інфляції порівняно із попереднім місяцем. Основним фактором, який забезпечив відповідні зміни, стало здорожчання продуктів харчування.

Порівняно із січнем 2015 р. (за останні 12 місяців) ціни на споживчому ринку зросли на 40,3%.

Значення індексу інфляції може впливати на:

- коригуючі коефіцієнти, які застосовуються до ставок рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин (п. 252.22 ПКУ);
- індексацію нормативної грошової оцінки земель (ст. 289 ПКУ). Індекс споживчих цін за 2015 рік застосовується із значенням 120 відсотків (п. 6 підрозділу 6 Розділу XX);
- базу оподаткування єдиним податком для платників єдиного податку четвертої групи (п. 2921.2 ПКУ);
- індексацію ставок акцизного податку, екологічного податку, рентної плати (абз. 9 пункту 4 Розділу XIX).

**Моніторинг підготовлено експертно-аналітичною групою
Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку
Національної Академії Наук України
Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові
України
і кафедри оподаткування Харківського національного економічного
університету ім. Семена Кузнеця**

під керівництвом:

першого заступника директора НІСД при Президентові України, чл.-корр. НАН України, доктора економічних наук, професора, Заслуженого діяча науки і техніки України **О.С. Власюка**
та заступника директора НДЦ ІПР з наукової роботи доктора економічних наук, професора, Заслуженого економіста України **Ю.Б. Іванова**

за участю:

наукового співробітника НДЦ ІПР НАН України, к.е.н. **С.В. Антоненка**;
завідувача кафедри оподаткування, к.е.н., доц. **О.Є. Найденка**;
доцента кафедри оподаткування, к.е.н. **О.Г. Зими** ;
доцента кафедри оподаткування, к.е.н. **А.О. Єніної-Березовської**;
доцента кафедри оподаткування, к.е.н. **Є.І. Котлярова**;
викладача кафедри оподаткування **Белосвета О.В.**;
аспіранта кафедри оподаткування **А.О. Сєніної**.